

Амбивалентните черти на възрожденската политическа култура в нейните разнопосочни жестове проличават при онези чужди издания, които претендират да бъдат изразители на българските интереси. Такива вестници като българското издание на „Левант Таймс“ - в. „Источно време“, изпадат в парадоксална ситуация - от една страна, да притежават своя твърда аудитория от българи и благодарение на финансовата подкрепа (и на институционалното или дипломатическото лоби) на изданието - „майка“ да успяват да поддържат не по-лош тираж от останалите цариградски български издания³. Същевременно да бъдат изолирани от неформалния кръг на българския вестникарски елит, който им отказва статута на български политически орган именно защото се съмнява във възможностите на чуждата редакция да споделя искрено и да артикулира правилно националните цели: *„...предприемачът и издателят на казания лист е, в всеки случай, един чужденец; като такъв той не може да бъде в състояние да знае точно и да цени праведно истинните нужди както на народът ни така и на младата ни църква. Той, следователно, не е в състояние да им принесе полза действителна и съразмерна поне с ползата, която може да чака той сам за вестникът... „* („По книжнината и по науката“, в. „Век“, бр. 34, 31 авг. 1874, с. 3).

В структурирането на публичното пространство на медиите през Възраждането Здр. Константинова открива основания да съотнесе редакциите на вестниците и тяхното поведение към функциите на политическите партии и техните координационни центрове, а личностите на редактори, издатели и сътрудници се характеризират като „хора-институции“. Без съмнение се наблюдава изненадващо припокриване на функциите на политическата партия, дефинирани в европейската политическа теория, и „свърхфункциите“, присъщи на българската възрожденска преса. Що се отнася до структурните измерения⁴ на партийността, е възможно българските редакции да се окажат сродни с някои „външни“ по произход (в смисъла на извънпарламентарни, извънелекторални) формации като лигите и особено лобистичните звена - т. н. **„групи за натиск“**, които разчитат най-вече на **информационните средства** за въздействие върху управленските решения и обществения дневен ред.

Сам по себе си, независимо от формата на управление и на контрол, вестникът е условна власт, която, като прокламира идеи и изгражда представи и светоглед, е източник на власт. Лансирането на политическа информация означава, че вестникът е източник на политическа власт, макар и само вербална. Печатните издания в Цариград се обединяват около тезата, че българският народ съвсем наскоро е развил способността за аналитична самостоятелност, но продължава